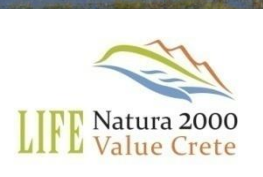

Ημερίδα με θέμα: «Περιοχές NATURA 2000: Ευκαιρία ή εμπόδιο για την ανάπτυξη;»

Ανώγεια, Παρασκευή, 7 Μαρτίου 2017

«Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών
NATURA 2000 στην Ευρωπαϊκή Ένωση,
στην Ελλάδα και στην Κρήτη»

Δρ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ
Φυσικός - Περιβαλλοντολόγος

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

LIFE13 INF/GR/000188

«Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές NATURA 2000 στην Κρήτη»

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- Πρόγραμμα LIFE+ Πληροφόρηση & Επικοινωνία 2013
- **Συντονιστής Δικαιούχος:** Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (ΜΦΙΚ)
www.nhmc.uoc.gr
- **Συνδικαιούχος 1:** Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης – Διεύθυνση Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών
<http://www.apdkritis.gov.gr/el>
- **Συνδικαιούχος 2:** Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία
www.ornithologiki.gr
- **Διάρκεια:** 01/07/2014 – 30/06/2018 (4 έτη)

LIFE13 INF/GR/000188

«Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές NATURA 2000 στην Κρήτη»

Γιατί ένα πρόγραμμα LIFE+ Πληροφόρηση & Επικοινωνία στις περιοχές N2000 στην Κρήτη;

Οι περιοχές του Δικτύου Natura 2000 (N2000) στην Κρήτη αντιμετωπίζουν μια σειρά **περιβαλλοντικών προβλημάτων**, όπως:

- α) καταστροφή παράκτιων ενδιαιτημάτων** λόγω της τουριστικής ανάπτυξης,
- β) υποβάθμιση ορεινών περιοχών**, και
- γ) απώλεια βιοποικιλότητας** λόγω εντατικής γεωργίας, εγκατάλειψης των παραδοσιακών γεωργικών πρακτικών και θνησιμότητας συγκεκριμένων ειδών πανίδας εξαιτίας ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Η ενημέρωση – ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινοτήτων σχετικά με τη σημασία της προστασίας ειδών και ενδιαιτημάτων, σε συνδυασμό με την εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων, είναι συχνά πιο αποτελεσματικός τρόπος για την επίτευξη διαχειριστικών στόχων σε σύγκριση με την εφαρμογή της εθνικής και/ή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

LIFE13 INF/GR/000188

«Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές NATURA 2000 στην Κρήτη»

- ❖ **Αντικείμενο του έργου:** Υλοποίηση εκστρατείας περιβαλλοντικής ενημέρωσης του πληθυσμού που κατοικεί και δραστηριοποιείται εντός των περιοχών NATURA 2000 (αγρότες, κτηνοτρόφοι, κυνηγοί, εργαζόμενοι στον τουριστικό τομέα, υπάλληλοι δημόσιων υπηρεσιών και ΟΤΑ, εργαζόμενοι στα ΜΜΕ, μηχανικοί, μαθητές, φοιτητές, επισκέπτες), αλλά και του ευρύτερου πληθυσμού της Κρήτης για την περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική αξία των περιοχών που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο NATURA 2000.
- ❖ **Σκοπός του έργου:** Ανάδειξη της πολύτιμης συνεισφοράς των **υπηρεσιών των οικοσυστημάτων** στην κοινωνική ευημερία και στην οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών, προώθηση εναλλακτικών – περιβαλλοντικά ωφέλιμων – **οικονομικών δραστηριοτήτων**, και **καλλιέργεια δεξιοτήτων** του τοπικού πληθυσμού, ώστε να εμπλακεί ενεργά στην προστασία της βιοποικιλότητας.

<http://www.ecovalue-crete.eu/el>

Δοχείο Επεξεργασία Προβολή Ιστορικό Σελιδοδείκτες Εργαλεία Βοήθεια

Οι οικολογικές υπηρεσίες ... NATURA Crete Value | Υπη... Natural History Museum o... Society for the Protection ... Ελληνική Εταιρεία Προστα...

www.ecovalue-crete.eu/el

ancelvn

Το Πρόγραμμα

Το Δίκτυο NATURA 2000

Νέα

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

LIFE Natura 2000
Value Crete

GR4340013 - Νήσοι Γαύδος και Γαυδοπούλα
Γαύδος, χερσόνησος Τρυπητής.
Φωτογραφία: Φασουλός Χ. (ΜΦΙΚ)

Τι είναι το LIFE Natura2000Value
Crete;

Στόχοι

Αναμενόμενα αποτελέσματα

EN 19:05
1/11/2015

Προστατευόμενες Περιοχές

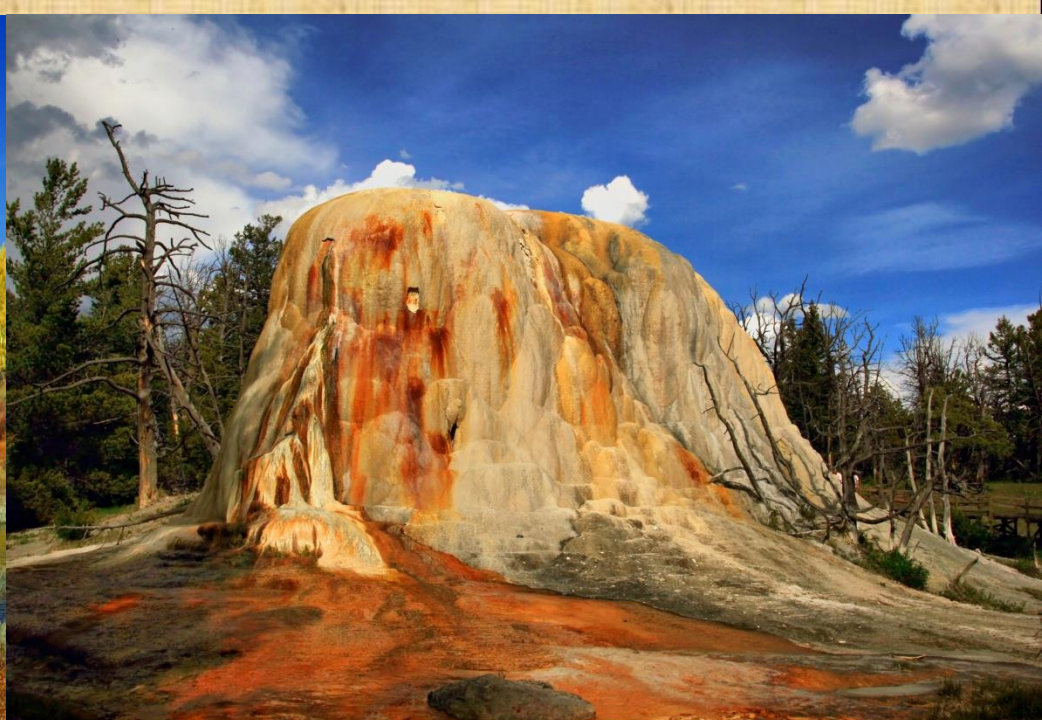

Οι **Προστατευόμενες Περιοχές (ΠΠ)** αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα μέτρα για την προστασία και διατήρηση των ιδιαιτέρων χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος. Πρόκειται κυρίως για:

- ❖ Φυσικές περιοχές με **αυτοφυή χλωρίδα** και **άγρια πανίδα**, που εμπεριέχουν είδη που είναι αντιπροσωπευτικά, σπάνια ή απειλούμενα με εξαφάνιση.
- ❖ Πολύτιμους **βιοτόπους**.
- ❖ Ιδιαίτερους φυσικούς **γεωμορφολογικούς** και **φυσιογεωγραφικούς** σχηματισμούς.
- ❖ **Τοπία** με ιδιαίτερα αισθητικά και φυσιογνωμικά γνωρίσματα.

Οι ΠΠ είναι περιοχές οριοθετημένες με σαφήνεια, στην έκταση των οποίων ορισμένες από τις ανθρώπινες δραστηριότητες **απαγορεύονται ή ασκούνται με περιορισμούς** προς όφελος της φύσης.

- ❖ Το **Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών «NATURA 2000»** αποτελεί το βασικό νομικό και θεσμικό πλαίσιο της Ε.Ε. για την προστασία της βιοποικιλότητας.
- ❖ Βασίζεται σε δύο Ευρωπαϊκές Οδηγίες: **Οδηγία 92/43/ΕΟΚ** «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» [**«Οδηγία Οικοτόπων»**] και **Οδηγία 2009/147/ΕΚ** «για τη διατήρηση των άγριων πτηνών» [**«Οδηγία Πτηνών»**, αντικατάσταση **αρχικής Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ**].
- ❖ Η «Οδηγία Οικοτόπων» θεσμοθετεί ένα συνεκτικό οικολογικό Δίκτυο **Ειδικών Ζωνών Διατήρησης** (Special Areas of Conservation – **SACs / ΕΖΔ**), με την ονομασία «NATURA 2000».

Δίκτυο NATURA 2000

(Συνέχεια)

- ❖ Οι **ΕΖΔ** προκύπτουν από τους **Τόπους Κοινοτικής Σημασίας** (Sites of Community Importance – **SCIs / ΤΚΣ**), που χαρακτηρίζονται βάσει των οικοτόπων προτεραιότητας και των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που φιλοξενούν.
- ❖ Επίσης, στο Δίκτυο N2000 συμπεριλαμβάνονται και οι **Ζώνες Ειδικής Προστασίας** για την ορνιθοπανίδα (Special Protection Areas – **SPAs / ΖΕΠ**) από την «Οδηγία Πτηνών».
- ❖ Η Οδηγία Οικοτόπων **προστατεύει πάνω από 1.000 είδη και περίπου 230 πολύτιμους τύπους οικοτόπων**, που θεωρούνται ότι είναι ευρωπαϊκής σημασίας.
- ❖ Σε επίπεδο Ε.Ε. υπάρχουν **>27.000 περιοχές** ενταγμένες στο Δίκτυο N2000 (>780.000 km², 18,12% του εδάφους Ε.Ε.), που είναι το **μεγαλύτερο συντονισμένο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών σε παγκόσμιο επίπεδο**.

Δίκτυο NATURA 2000 (Συνέχεια)

❖ Η αξία του Δικτύου NATURA 2000 επεκτείνεται πέρα από την προστασία της βιοποικιλότητας. Επιπρόσθετα, παρέχει στην κοινωνία πολύτιμες **υπηρεσίες των οικοσυστημάτων**, π.χ. γλυκό νερό, αποθήκευση άνθρακα, προστασία από πλημμύρες, χιονοστιβάδες και διάβρωση των ακτών, υπηρεσίες τουρισμού και αναψυχής, κ.ά.

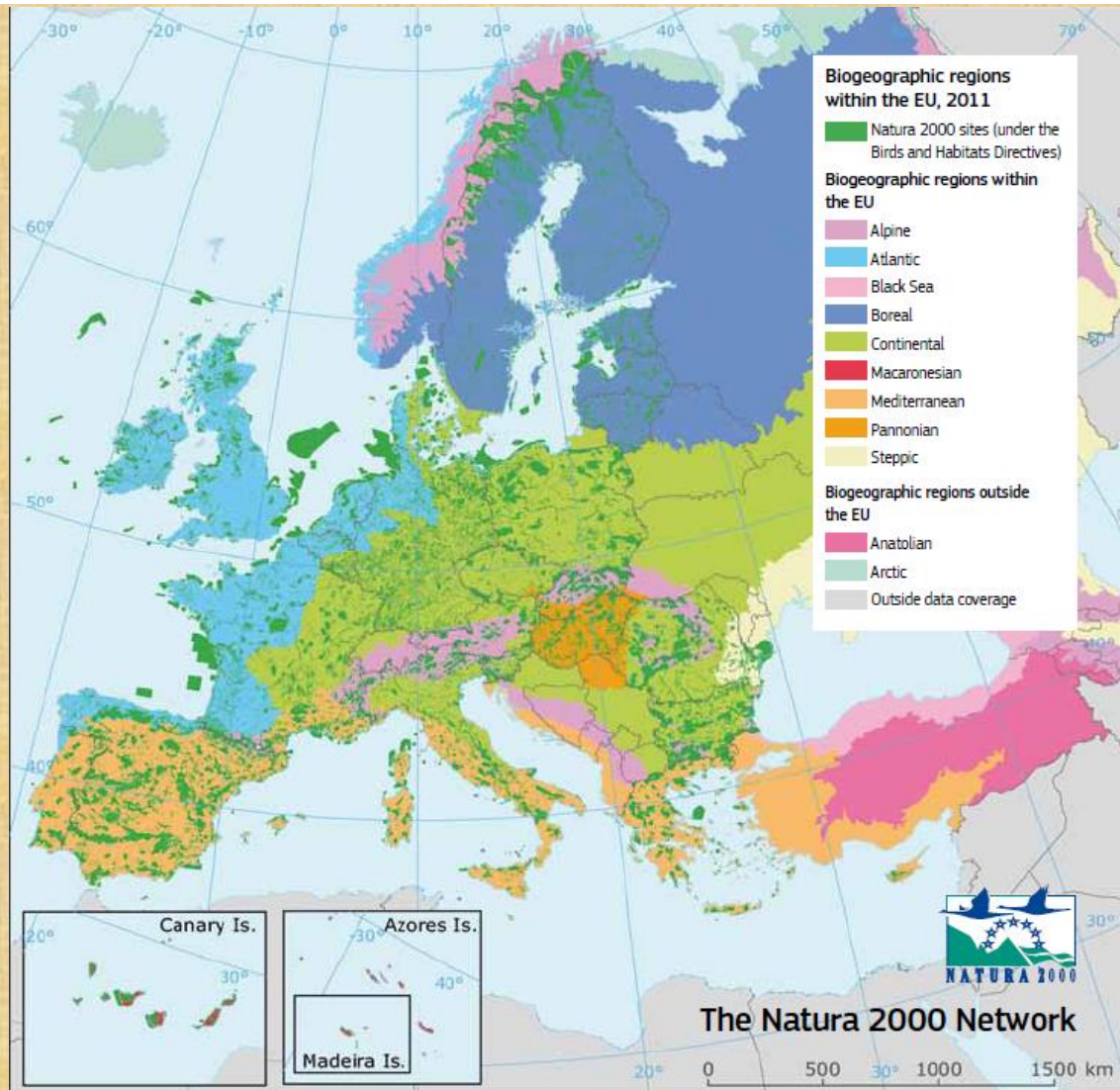

Nature & Biodiversity

Δίκτυο NATURA 2000 (Συνέχεια)

ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

- ❖ Θεσπίζοντας ένα δίκτυο περιοχών που καλύπτουν το σύνολο της γεωγραφικής κατανομής οικοτόπων και ειδών, το Δίκτυο NATURA 2000 προτίθεται να αποτελέσει ένα δυναμικό και ζωντανό δίκτυο που θα διασφαλίζει τη διατήρησή τους.
- ❖ Το Δίκτυο N2000 δεν είναι ένα σύστημα αυστηρά προστατευόμενων φυσικών περιοχών όπου αποκλείεται **κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα.**

Δίκτυο NATURA 2000 στην Ελλάδα

- ❖ Στο Δίκτυο NATURA 2000 έχουν ενταχθεί **419** περιοχές στην **Ελλάδα** (περίπου το **27%** της χερσαίας επιφάνειας της χώρας και το **6%** των χωρικών υδάτων), από τις οποίες:
  - **241** περιοχές είναι χαρακτηρισμένες ως **Τόποι Κοινοτικής Σημασίας** (ΤΚΣ / SCIs) [Απόφαση Επιτροπής 19/07/2006, ΟJ EU L.259/1 στις 21/09/2006],
  - **202** περιοχές είναι χαρακτηρισμένες ως **Ζώνες Ειδικής Προστασίας** (ΖΕΠ / SPAs), ενώ
  - **24** περιοχές φέρουν και τους δύο χαρακτηρισμούς (ΖΕΠ / ΤΚΣ).
  - Από τους **241** Τόπους Κοινοτικής Σημασίας, **οι 239** χαρακτηρίστηκαν ως **Ειδικές Ζώνες Διατήρησης** (ΕΖΔ / SACs) με τον Ν.3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-03-2011).
  - Η έκταση του Ελληνικού Δικτύου NATURA 2000 αντιστοιχεί στο **4,13%** της συνολικής έκτασης του δικτύου στην Ε.Ε.

Δίκτυο NATURA 2000 στην Ελλάδα (Συνέχεια)

- ❖ Η μεγάλη ποικιλότητα των οικοτόπων της χώρας, σε συνδυασμό με τους ιδιαίτερους βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες που επικρατούν, έχουν ως αποτέλεσμα την ύπαρξη σημαντικής ορνιθοπανίδας. Συνολικά, στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί **449** είδη πτηνών, με **147** από αυτά να είναι προστατευόμενα από την «Οδηγία Πτηνών».
- ❖ Για τη διαχείριση των περιοχών NATURA 2000 προβλέπεται η θεσμοθέτηση **Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ)**, οι οποίοι μπορούν να επιφορτισθούν με τη διαχείριση μίας ή και περισσότερων περιοχών.
- ❖ Σήμερα λειτουργούν στην Ελλάδα **28** Φορείς Διαχείρισης, καλύπτοντας λιγότερο από το 30% του Δικτύου NATURA 2000.

Δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη

- ❖ Η βιοποικιλότητα της Κρήτης είναι από τις σημαντικότερες στην Ευρώπη, τόσο σε **αριθμό ειδών** όσο και σε **ενδημισμό**, αποτέλεσμα της γεωμορφολογίας, της θέσης και της παλαιογεωγραφικής ιστορίας του νησιού.
- ❖ Η **χλωρίδα της Κρήτης** περιλαμβάνει **1.742** είδη και υποείδη, ενώ **159** από αυτά υπάρχουν μόνο στην Κρήτη, διαμορφώνοντας έτσι το ποσοστό ενδημισμού της κρητικής χλωρίδας σε 9,1%.

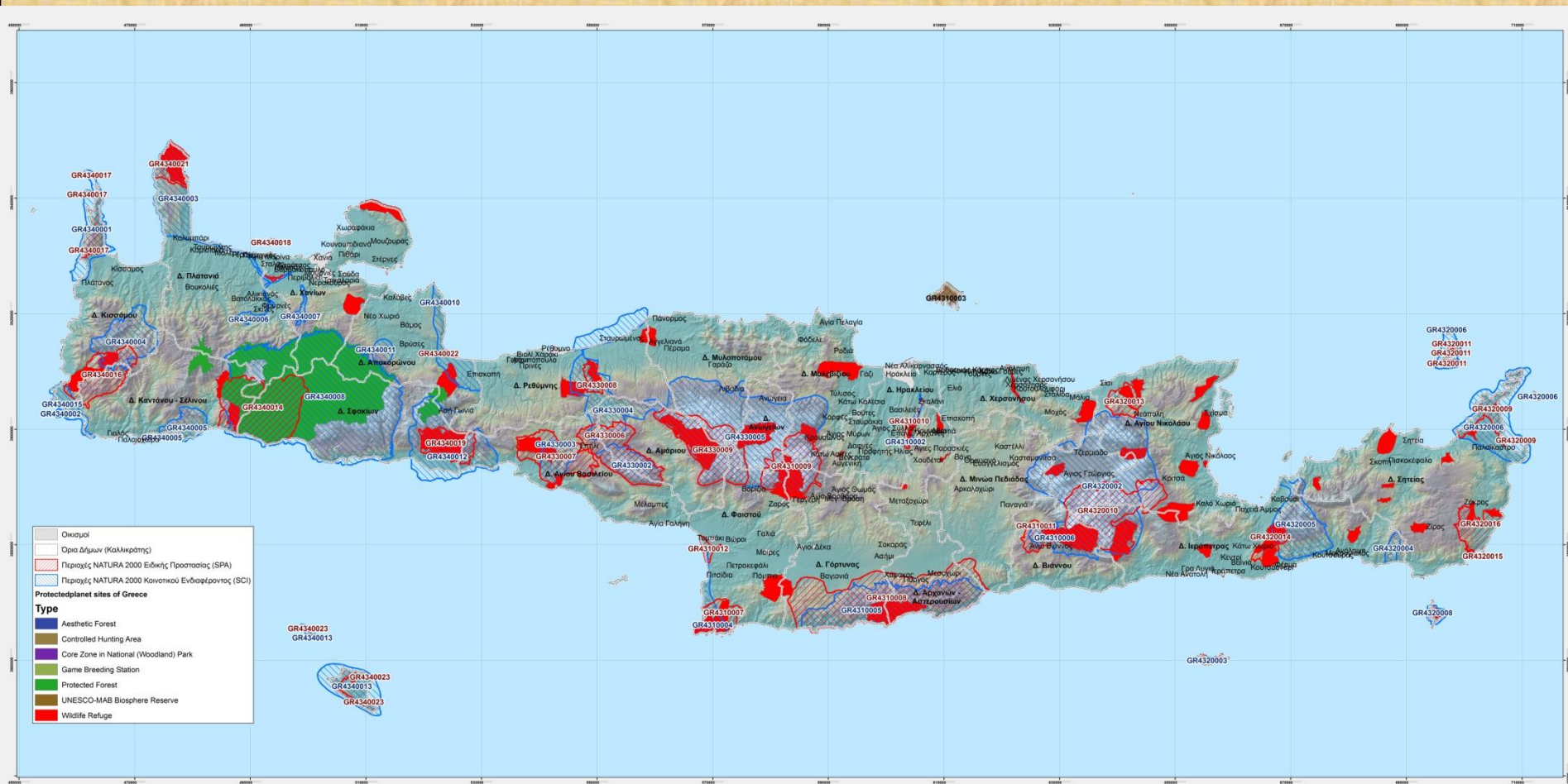

Δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη (Συνέχεια)

- ❖ Η **πανίδα** είναι λιγότερο γνωστή από τη χλωρίδα. Περίπου 350 είδη **ορνιθοπανίδας** απαντώνται στην Κρήτη, τόσο λόγω της μεγάλης ποικιλίας βιοτόπων όσο και εξαιτίας του ότι αποτελεί πέρασμα για τα μεταναστευτικά πουλιά. Επίσης, 120 είδη ορνιθοπανίδας φωλιάζουν στο νησί.
- ❖ Οι ομάδες με τα **περισσότερα ενδημικά είδη** είναι τα χερσαία σαλιγκάρια, τα έντομα, τα διπλόποδα, τα ισόποδα και τα αραχνίδια.
- ❖ Το Δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη καλύπτει περίπου το 30% της έκτασης του νησιού και περιλαμβάνει **53** περιοχές.
  - ✓ **27** Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ),
  - ✓ **25** Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Οδηγία 2009/147/ΕΚ), και
  - ✓ **1** περιοχή έχει και τους δύο χαρακτηρισμούς (**ΕΖΔ + ΖΕΠ**).

Δίκτυο N2000 στην Κρήτη: Π.Ε. ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ
1	GR4330002	ΕΖΔ	ΟΡΟΣ ΚΕΔΡΟΣ
2	GR4330003	ΕΖΔ	ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ - ΜΟΝΗ ΠΡΕΒΕΛΗ - ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ
3	GR4330004	ΕΖΔ	ΠΡΑΣΣΑΝΟ ΦΑΡΑΓΓΙ - ΠΑΤΣΟΣ - ΣΦΑΚΟΡΥΑΚΟ ΡΕΜΑ - ΠΑΡΑΛΙΑ ΡΕΘΥΜΝΟΥ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΗ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ, ΑΚΡ. ΛΙΑΝΟΣ ΚΑΒΟΣ - ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ
4	GR4330005	ΕΖΔ	ΟΡΟΣ ΙΔΗ (ΒΟΡΙΖΙΑ, ΓΕΡΑΝΟΙ, ΚΑΛΗ ΜΑΔΑΡΑ)
5	GR4330006	ΖΕΠ	ΣΩΡΟΣ - ΑΓΚΑΘΙ - ΚΕΔΡΟΣ
6	GR4330007	ΖΕΠ	ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ, ΦΑΡΑΓΓΙ ΠΡΕΒΕΛΗ
7	GR4330008	ΖΕΠ	ΠΡΑΣΣΑΝΟ ΦΑΡΑΓΓΙ
8	GR4330009	ΖΕΠ	ΟΡΟΣ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ (ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ)

<http://natura2000.eea.europa.eu/#>

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Ιστορικό Σελιδοδείκτες Εργαλεία Βοήθεια

Natura2000 viewer

natura2000.eea.europa.eu/#

Αναζήτηση

Natura 2000 Network Viewer

about Natura 2000

English

LEGEND

Natura 2000 sites

Scale above 1:100,000

- Habitats Directive Sites (pSCI, SCI or SAC)

Scale above 1:100,000

- Birds Directive Sites (SPA)

LAYERS

- ☒ Natura 2000 sites
- ☐ Nationally designated areas (CDDA)
- ☐ Corine land cover 2006
- ☐ Biogeographical regions
- ☐ LIFE projects
- ☐ Land parcels purchased with LIFE co-funding

Ανάδειξη και προώθηση των περιοχών N2000 στην Κρήτη

- ❖ Το πρόγραμμα «**Ανάδειξη και προώθηση των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη**» Κωδικός πράξης (ΟΠΣ-ΕΡΓΟΡΑΜΑ) 380448, χρηματοδοτήθηκε από το Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013, που συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και εθνικούς πόρους.
  - ✓ **Υποέργο 1:** Δημιουργία Πληροφοριακού Περιβαλλοντικού Κόμβου στην Ιστοσελίδα της Περιφέρειας Κρήτης
  - ✓ **Υποέργο 3:** Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης
  - ✓ **Υποέργο 4:** Παραγωγή ενημερωτικού υλικού
  - ✓ **Υποέργο 5:** Προμήθεια κινητής μονάδας ενημέρωσης (Εκθεσιακό Περίπτερο)

<https://natura2000.crete.gov.gr/index.php?id=20>

Διατήρηση, διαχείριση και ανάπτυξη των περιοχών του
Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη

- Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013
- Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διατήρηση, διαχείριση και
ανάπτυξη των περιοχών του
Δικτύου NATURA 2000
στην Κρήτη

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ISBN: 978-960-89005-7-8

*Φύση σφιλεμένη
από το χέρι*

Ζούμε μαζί της, την προστατεύουμε!

Δίκτυο NATURA 2000

Υπηρεσίες **Αγροτικών**
Οικοσυστημάτων **Περιοχών**
της Κρήτης

Natura 2000 Στόχος ανάπτυξης

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

Δίκτυο NATURA 2000
Υπηρεσίες Οικοσυστημάτων
Αγροτικών Περιοχών της Κρήτης

*Natura 2000 Ζωή για όλους
Φροντίδα, αχαλιά, επένδυση*

ISBN: 978-960-367-039-1

Το έργο LIFE Natura2000 Value Crete (LIFE13 INF/GR.000188) χρηματοδοτείται σε ποσοστό 50% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE+ Πληροφόρηση & Επικοινωνία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος.

Ημερίδα με θέμα: «Περιοχές NATURA 2000: Ευκαιρία ή εμπόδιο για την ανάπτυξη;»

Ευχαριστώ για την
προσοχή σας!!!

mprobonas@nhmc.uoc.gr
mprobonas@gmail.com
www.nhmc.uoc.gr